

Julkaistu Kalevassa 6.3.2013

Palvelumallissa on iso laskuvirhe

Oulun palvelumalli 2020 -raportissa on perusterveydenhuollon osalta 12,9–20,5 miljoonan euron laskentavirhe. Virkamiehet ovat säästöjä etsiessään tulkinneet laskelmien pohjana olevaa Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) raporttia virheellisesti.

Koko Oulun järjestämisvastuu ja yksittäisen terveysaseman väestöpohja ovat palvelumallin laatijoilta menneet sekaisin.

VATT:in terveyskeskusten tehokkuudesta ja tuottavuudesta kertovassa raportissa puhutaan koko kunnan järjestämisvastuusta, joka Oulun kohdalla on 190 000 asukasta. Laskelmat eivät päde yksittäiseen terveysasemaan.

VATT:in mukaan kustannuksia minimoiva väestöpohja on noin 25 000 asukasta. Mutta: ”Tässä mallissa ei ole otettu huomioon terveyskeskuksen toimipaikan (terveysasema tai vuodeosasto) keskimääräistä väestömäärää”, raportissa todetaan. ”Vuoden 2006 aineistolla testattaessa toimipaikan väestöpohjan koolla ei kuitenkaan ollut vaikutusta kustannuksiin.”

Oulun palvelumallin kakkosvaihtoehdossa kolmen terveyskeskuksen (Kaijonharju, Rajakylä, Höyhty) palvelut siirretään uusiin hyvinvointikeskuksiin. Keskustan terveysasema siirretään joka vaihtoehdossa Kontinkankaalle. Lisäksi Yli-lin ja Ylikiimingin terveyspalvelut siirretään Kiiminkiin. Kyse on yli 60 000 oululaisen palveluista. Hammaslääkärin palvelupisteitä vähennetään 19:sta kuuteen.

Näiden (pois lukien Kontinkangas) sekä muutaman muun karsimisen seurauksena pitäisi virkamiesesityksen pohjalta syntyä tuo 10–20 miljoonan säästö. Tämä laskelma perustuu väärinymmärrykseen, ei mihinkään olemassa olevaan tietoon. Päinvastoin: Vaihtoehto 2 edellyttää 34,7 miljoonan euron investointeja.

”**Hyvin suurilla** terveysasemilla ja terveyspalvelujen keskittämisellä ei saada säästöä”, Vantaan terveyspalvelujohtaja Timo Aronkytö sanoo Yleisradion haastattelussa 22. helmikuuta 2013. ”Ei ole mitään näyttöä siitä, että seiniä siirtelemällä saataisiin taloudellista hyötyä. Pienten terveyskeskusten vähentäminen ja suuriin keskittäminen ei ratkaise myöskään lääkäripulaa.”

Vaikutus on Aronkytön mukaan päinvastainen. ”Jos Vantaalle rakennettaisiin jättiterveysasemia, kuluisi tähän paljon rahaa.” Aronkytön arvion mukaan investointeja ei koskaan saataisi takaisin.

Vantaa ja Oulu ovat saman kokoluokan kaupunkeja. Jos halutaan löytää perusteluja terveyspalvelujen keskittämiselle suuriin yksiköihin, hyödyt on etsittävä muualta. Suuri ei ainakaan näillä laskelmilla ole kauniimpi tai edullisempi kuin pieni.

Robert Brantberg
(rkp) Oulu